

גליון 468
שנה י' תשפ"א

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

והבדלת את הלויים מתוך בני ישראל
והיו לי הלויים (ח' – י"ד)

אין הקדוש ברוך הוא מעלה את האדם לשררה, עד שבוחן ומנסה אותו תחילה, וכיון שהוא עומד בנסיון, הוא מעלה אותו לשררה. כך אמר הקדוש ברוך הוא, "והיו לי הלויים", עד שבחן ובדק אותו שבט ומצאו ראוי והגון לשררה. שבשעה שהיו ישראל במצרים. מאסו את התורה ועבדו עבודה זרה, והפרו בריתו של אברהם אבינו. אבל שבטו של לוי כולם היו צדיקים, והיו עושים את התורה, ומקיימים ברית המילה. וכשבאו ישראל למדבר, ועשו את העגל, לא נשתתפו שם שבטו של לוי, אדרבה, קנאו קנאת ה'. כיון שראה הקדוש ברוך הוא שהיו כולם צדיקים, וניסו אותם ועמדו בנסיונם, בחר בהם ובורעם לעמוד לשרת לפניו בהיכלו, בו ביום הופרשו לעבודת המשכן.

(תנ"ב בהעלותך י"ג)

פרשת השבוע

משמים כוח גדול זה, הייתי יודע יפה מה לעשות בו, אבל אחי דוד משה חש עצמו כל הימים עבד נאמן של הבורא יתברך, עד שמחזיר לו את העולם בדיוק כפי שקיבל ממנו.

אל נא רפא נא לה (י"ב – י"ג)

מסופר: פעם נודמנו למקום אחד הרה"ק רבי אברהם מרדכי "האמרי אמת" מגור זיע"א, והרה"ק רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצה זיע"א. והתפתחה שיחה ביניהם בדברי תורה וחסידות. במהלך השיחה פנה רבי מאיר יחיאל ל"אמרי אמת" שיתפלל בעדו לרפואה שלמה, והזכיר בהדגשה את שמו ושם אמו. השתומם על כך ה"אמרי אמת" ואמר: חז"ל אמרו (ברכות דף ל"ד) שנינו, כל המבקש רחמים על חברו אינו צריך להזכיר שמו, שנאמר "אל נא רפא נא לה" ואין משה מזכיר כאן את שמה של מרים. ואם כן מדוע איפוא הזכיר מר את שמו בפני? השיב רבי מאיר יחיאל, באותו פסוק גם נרמז שמה של מרים ושם אימה, שהמלים "רפא נא" הן בגימטריה "מרים יוכבד", נמצינו למדים, שמה רבינו הזכיר ברמז בתפלתו את שם אחותו החולה ושם אימה.

והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה (י"ב – ג)
מסופר על הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזולאטשוב זיע"א, ששאל, מדוע בכל התורה לא מצינו בין מצוותיה את מדת הענוה? רק מצינו ששיבחו את משה רבינו בזה. והרי מדה זו שקולה כנגד הכל, ולמה לא נמנית בין מצוות התורה? והשיב המגיד: יסוד הענוה הוא שיהיה האדם קטן בעיניו ויחזיק עצמו לאין ולכלום, ואם יחפוץ לקיים בזה מצוה, וגם יאמר "לשם יחוד", אם כן איננה ענוה אמיתית, אחרי שחושב עצמו שהוא משהו ומקיים בה מצוה.

לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא (י"ב – ז)

מסופר על הרה"ק רבי מנחם נחום משטפינשט זיע"א בנו של הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א. שאמר פעם על אחיו הצעיר הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זיע"א, בשעה שאחי דוד משה נוטל בידו את ספר התהלים, ושפתיו רוחשות פסוקים של נעים זמירות ישראל, אומר לו כביכול הקדוש ברוך הוא, דוד משה בני, הריני מוסר בידך את כל העולם ועשה בו כרצונך. ואילו נתנו לי

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 8:20 ת"א: 8:22 ר"ת: 8:53

פרשת בהעלותך

זמני כניסת השבת
ירושלים: 7:02 ת"א: 7:17

בציצית ראשם של כל הנוכחים, המושל כמעט שפרץ בבכי מרוב צער על היעלמו של היהלום היקר, כל המבטים הופנו אל עבר היהודי ר' שמואל שהוא האחראי על אוצרות המושל, שעמד שם חיוור כסיד כשאימת מוות נפלה עליו, אחדים מהאורחים אמרו מיד כי אין זאת אלא שהיהודי גנב את האבן היקרה, ואחרים תבעו שיכריחו אותו להודות באשמה ולאחר מכן יתלו אותו בשל הפשע שביצע.

המושל עצמו התקשה להאמין כי עוזרו הנאמן הפך את עורו ונהיה לגנב, אולם הוא גם ידע כי לאיש זולתו לא היתה גישה אל האוצר. לבסוף התאושש המושל ואמר לר' שמואל לעיני כל הנוכחים, שנים רבות עבדת אצלי באמונה, אולם עתה נראה כי לא יכולת לעמוד בפני היצר הרע שהסיתך לקחת את היהלום, אני נותן לך את דיברתי שאם תחזיר את האבן בשלימות, לא אעניש אותך ולא יאונה לך כל רע. חלילה לי, השיב ר' שמואל באומץ, חלילה לי לגנוב את היהלום או כל דבר אחר שאינו שייך לי, אולם אני מבין כי בנסיבות הקיימות אינך יכול להעלות בדעתך אפשרות אחרת, כל מה שאני מבקש זו הודמנות להוכיח בפני עם ועדה, כי לא אני גנבתי את היהלום ועלי למצוא את הגנב האמיתי. לאחר מכן ביקש ר' שמואל לעכב במקום את כל האורחים אשר הגנב האמיתי נמצא בתוכם, הוא ביקש רשות ללכת הביתה לזמן קצר, כדי להביא משהו שיעזור לו למצוא את הגנב. הרשות ניתנה לו, והוא יצא לביתו מלווה בשני שומרים כדי שלא יברח. עד מהרה חזר ר' שמואל, ולהפתעת כולם החזיק בידיו תרנגול שחור, הוא הסביר את הדבר באומרו, אורחים נכבדים, יש לי תרנגול מיוחד במינו הוא מרשה לאנשים ישרים והגונים שילטפו אותו, אולם אם נוגע בו גנב, מיד מתחיל הוא להכות בכנפיו, ולקרוא בקולי קולות "קוקוריקו", עתה הואיל ולפי דעתי הגנב נמצא כאן בתוכנו, אבקש לבחור בין כל האורחים כמה אנשים שיגשו אל התרנגול, אחד אחד, וילטפו אותו. מי שהתרנגול יקרא למגע ידו, הוא הוא שגנב את היהלום הנדיר של אדוננו.

כאשר סיים לדבר את דבריו, בחר ר' שמואל חמישה אנשים, וביניהם גם עוזר המנהל הגוי ואמר, כי הוא מניח שהגנב נמצא בין חמישה אלה. הוא ביקש אותם איפוא לגשת אחד אחד וללטף את התרנגול.

התרנגול הפלאי שגילה את הגנב

סיפור זה מספרים על יהודי ירא שמים וישר לבב, ששמו היה ר' שמואל, הוא היה תלמיד חכם גדול, בקי בהוויות העולם, ונערץ על כל סביבתו. ויהי היום, ומושל המחוז אשר עירו של ר' שמואל היתה שייכת אליו, שמע את שמעו של ר' שמואל, על כישוריו ועל חכמתו הגדולה, והחליט למנות אותו בתור מנהל עסקיו, ולא זו בלבד, אלא שהוא הפקיד בידי ר' שמואל את המפתחות של אוצרותיו, בידעו כי מנהל העסקים היהודי הוא נקי כפיים ובר לבב ולא ישלח ידו ברכוש שאינו שלו.

בחצרו של המושל, שירת עוד מנהל שתפקידו ומעמדו היה נחות מזה של ר' שמואל, אשר הוא שימש עוזר של המנהל היהודי, הלה היה גוי שונא ישראל לא קטן ובכל עת ובכל שעה חיפש תחבולות כיצד להעליל על הבוס היהודי, ובכך לסלקו ממשרתו. מטרתו של הגוי הרשע היתה כפולה, גם לתת פורקן לרגשי השנאה שקיננו בקרבו, וגם לרשת את משרתו הרמה של ר' שמואל. פעם אחת נסע המושל לאחד ממסעותיו הארוכים, וכדרכו השאיר את כל המפתחות אצל מנהל העסקים הנאמן שלו ר' שמואל. בשובו ערך המושל נשף גדול אליו הזמין את כל האנשים המכובדים בעירו, בשיאו של הנשף, שיבח המושל מאד באוזני המוזמנים הרבים, את מנהל העסקים היהודי שלו, על יושרו ונקיון כפיו, ר' שמואל עצמו היה בין המוזמנים, וכטוב לבם במשתה ביקש אותו המושל להביא מבית גנזיו את היהלום הגדול אותו הוא ירש מאבותיו, יהלום זה, כך ריננו הבריות היה הגדול ביותר בעולם, וכל הקרואים ציפו בענין רב כדי לראותו. ערכו של היהלום לא יסולא בפז ממש עין לא ראתה, ועתה הנה יזכו כל הנוכחים לראותו, הודות לנדיבות לבו של המושל ולא מעט הודות לייצר ההתבלטות שלו.

תוך דקות אחדות הופיע ר' שמואל, כשהוא מביא עמו ארגו עשוי זהב טהור ומקושט יהלומים רבים, כל האורחים התאספו סביב המושל כדי לראות את המעמד הנדיר, כיצד הוא פותח את הארגו כדי להראות להם את היהלום הגדול, המושל נשא נאום קצר בו הפליג בשבחיו של היהלום ותינה את כל מעלותיו. לאחר מכן פתח את הארגו בצורה חגיגית, והנה שוד ושבר, הארגו ריק והיהלום איננו, זעזוע אחז

צִיּוּן וְנִמְשָׁל

להתחבר אל מקור מים חיים – התורה הקדושה

משל בני מאהל בדואי החיים בלב המדבר הרחק ממקום ישוב, והיו נאלצים לשאוב את המים הנצרכים להם למחייתם מבורות הנמצאים במרחק רב ממקום מגוריהם, ולטלטלם בפחים על גבי חמורים. ויהי היום ומספר אנשים מקרב הבדואים ביקרו בכרך הגדול, ולתימהונם ראו שאין בני העיר נוקקים להביא מים ממרחק, אלא בכל בית מצוי ברו, שממנו נובעים מים מתוקים צלולים וצוננים. חמדו להם הבדואים את השכלול הנפלא הזה, ורכשו כמות ניכרת של ברויים, על מנת להתקינם בכל אחד מן האהלים שבמקום מושבם, כאשר תמה מלאכת הרכבת הברוים, נוכחו לדעת לאכזבתם המרובה כי אין המים יוצאים מתוכם, מיד הזעיקו את בעלי המלאכה מהעיר הגדולה, שימהרו ויבואו לראות מדוע הופלו ברזיהם לרעה מן הברוים אשר בכרך. כאשר הגיעו המומחים למקום, פרצו בצחוק גדול ואמרו לתושבי המקום: כיצד העליתם על דעתכם שיבואו המים מתוך הברוים, הרי לא הברו הוא הנותן את המים, הברו אינו אלא קצהו של צינור ארוך המתחבר בסופו אל המשאבה המעלה ושואבת את המים מתוך הבאר, והנה אתם לא התחברתם כלל אל הבאר, רק נעצתם את הברו בקיר. וכי חשבתם שעל ידי כך יבואו מים באוהליכם?

הנמשל: אלה הדברים אשר חייבים להיאמר לכל אלה אשר עזבו מקור מים חיים, לחצוב להם בורות נשברים, התורה מבטיחה לנו שפע של ברכה והצלחה, אם רק נשכיל להתחבר אל מקור מים חיים התורה הקדושה, "אם בחוקתי תלכו וגו'" או היה "ונתתי גשמיכם בעתם וגו'".

(בשם הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זיע"א)

החמישה עשו כן, אולם למרבה ההשתוממות לא קרא התרנגול אצל אף אחד מהם. הנוכחים שתחילה הביטו על המחזה בענין רב, החלו עתה לתבוע בקולי קולות את הענשתו של היהודי החצוף, שלא די שגנב את היהלום של המושל, אלא הוא עוד מעז להתל בהם עם סיפורי בדים על תרנגול פלא. ר' שמואל הרגיע אותם באומרו כי עדיין לא סיים את המבחן, מיד תדעו רבותי מיהו הגנב האמיתי, רק עוד קצת סבלנות בבקשה, לאחר מכן הוא ביקש כי החמישה שליטפו את התרנגול ירימו את ידם הימנית אשר ליטפה את התרנגול לפני רגעים ספורים. ארבע ידיים היו שחורות כפיה, ואילו היד החמישית ידו של סגן המנהל היתה לבנה, הנה רבותי הגנב לפניכם, קרא ר' שמואל והצביע על סגנו שרעד מרוב פחד ובושה.

לאחר מכן הסביר ר' שמואל את הענין הפלאי שהתגלה לעיניהם של האורחים הרבים. התרנגול שלי הוא תרנגול פשוט כמו כל תרנגול אחר, אין לו שום תכונת פלא, ואין לו שום נטיות מיוחדות, אלא מה, בבית לפני שהבאתי אותו לכאן מרחתי אותו בפיח שחור, ידעתי כי הגנב האמיתי לא יעז לנגוע בו מפחד שמא ישמיע באמת קוקוריקו, ויזהה אותו לכן ידיהם של ארבעה האנשים הישרים שחורות, כי הם אכן ליטפו ונגעו בו בלי פחד, ואילו החמישי שהוא הגנב האמיתי רק עשה את עצמו כמלטף, אף למעשה לא נגע בו, ולכן ידו לבנה.

הידד, קראו הנוכחים לאחר שהבינו את הענין שהציג בפניהם ר' שמואל, הם החלו מיד לטפל בגנב שהודה כי העתיק מפתחות לחדר האוצר, גנב את היהלום, חתך אותו לחתיכות ומכר אותו, תוך תקווה כי החשד יפול ממילא על המנהל היהודי שנוא נפשו, בכך הוא קיווה גם להיפרע וגם להיפטר ממנו. ונתקיים בו "בור כרה ויחפרהו" המושל ששמח כי ר' שמואל נוקה מכל חשד, ציווה לתלות את הגנב ומנהל העסקים היהודי המשיך לשרת במשרתו הבכירה.

צ'ין אדם לחברו

ואהבת לרעך כמוך

מסופר על הרה"ק רבי איתמר מנדבורנה זיע"א (יומא דהילולא כ"ב סיון) שהיה אומר תדיר: אף כי אמת נכון הדבר שיש בכל אדם חסרונות ואין לך אדם ללא חסרון ומגרעת, אך האדם צריך להביט על חברו כמו על עצמו, כשם שהוא יכול לסבול את עצמו על אף כל החסרונות והמגרעות שיש בו, שהרי גם הוא ככל האדם, אינו האדם השלם, אלא שהוא מעלים עין מן החסרונות של עצמו ורואה רק את המעלות, כך הוא מחויב לסבול את חברו ולראות רק את מעלותיו. וזה שאומר הכתוב "ואהבת לרעך" והעצה לזה היא "כמוך" שתסתכל עליו כמו על עצמך.

הנפש שסבלה בשביל כולם

רב אחד ביקר אצל הרה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א יחד עם זוגתו, והיא התאוננה בפניו על בעלה הרב, שלמידת טובו לבריות אין גבול, ויש כאלה שמנצלים מידה זו, ולבטוף הם סובלים מכך מאד. ענה לה ה"חפץ חיים" אדם שהוא טוב ומיטיב, סובל באמת מן הבריות, מאידך אם הוא רע סובלים הבריות ממנו, כשיבואו לעולם העליון כדאי מאד שיגידו שם: "זו היא הנפש שסבלה מכולם, מאשר יאמרו כי כולם סבלו ממנו"

לימוד הלכות כיבוד אב ואם

בימי בחרותו הסתופף הגה"צ רבי שמואל צבי קובלסקי (יומא דהילולא כ"ג סיון) אצל מרן החזון איש וצוק"ל וקיבל ממנו דרך חיים. פעם אחת לפני נסיעתו הביתה לבין הזמנים, כשנכנס לביתו של החזון איש

להיפרד ממנו, אמר לו החזון איש: בחר המתכוונן לנסוע הביתה לבין הזמנים חייב ללמוד הלכות כיבוד אב ואם בשלחן ערוך יורה דעה. והרי זה גם כן בכלל מה שציוונו חז"ל ששלושים יום לפני החג שואלים ודורשים בהלכות החג... לימים היה רבי שמואל צבי חוזר על כך באזני תלמידיו, בהוסיפו, שמי שלא למד הלכות כיבוד אב ואם שלושים יום לפני בין הזמנים, מוטלת עליו חובה כפולה ומכופלת לשננם בבין הזמנים עצמו, מדין תקנת משה רבינו ללמוד הלכות חג בחג.

(טוב עין הוא יבורך, יש"כ לידדי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א, שהאיר את עיני מהעלון הנפלא "מתיקות הדף היומי")

נתינה הגונה

מספרים: על דלתו של הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ זיע"א, התדפק פעם עני בן טובים וביקש את נדבתו, הגאון שכשלעצמו לא היתה פרוטה מצויה בידו באותה שעה, לא יכול היה למלא את מבוקשו, אולם כאשר יצא העני התלווה אליו רבי ברוך בער כברת ארץ, ומי ראה את ראש הישיבה הולך ברחוב ולא יצא? וכך התלווה קהל תלמידיו עם אותו עני שהתפעל מכל הכבוד שחילקו לו. בחזרתו הסביר הצדיק את מעשהו ואמר: הנה עני הדופק על פתחי הבתים, סובל חרפה ובושה עד שמעניקים לו תרומה הגונה, ודבר זה נבצר ממני לעשות, מדוע איפוא לא אתרום לכל הפחות מנה הגונה של כבוד.

הילולא דצדקיא

שבת קודש י"ח סיון

הרה"ק רבי ישכר דוב מראדושיץ ב"ר יצחק (תר"ג)

יום ראשון י"ט סיון

הרה"ק מנחם נחום מטקווירא מאכניווקא (תש"ו)

יום שני כ' סיון

רבי יוסף אירגאס ב"ר עמנואל (שומר אמונים הקדמון - ת"צ)

הרה"ק רבי צבי הירש ב"ר שלום זעליג

מנאדבורנא (צמח ה' לצבי - תקס"א)

יום שלישי כ"א סיון

הרה"ק רבי שלמה שפירא ממונקאטש ב"ר אליעזר מלאנצהוט (תרנ"ג)

יום רביעי כ"ב סיון

רבי יחיאל מיכל אב"ד נעמרוב הי"ד

ב"ר אליעזר (ת"ח)

הרה"ק רבי איתמר מנדבורנא ב"ר מאיר

מקרעטשניף (תשל"ג)

יום חמישי כ"ג סיון

הרה"ק רבי אהרן מברעזנא ב"ר חיים

(תרפ"ו)

יום שישי כ"ד סיון

הרה"ק רבי יצחק יעקב מבלענדוב ב"ר

חיים מאיר יחיאל ממאגלינצא (תרמ"ב)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נליאל הכהן רביטביץ שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" רספרים יוסף הדרס" על המצוות.

הגבהת התורה (ג')

א) רבים נוהגים שמסבבים את הספר תורה בהיקף שלם, דהיינו שפונים לצד דרום ולמערב, צפון ומזרח, בסיבוב שלם. (באר שבע על מס' סוטה, פרק ב', שו"ת שבט הלוי, חלק ט', סימן כ"ו)
ב) מעיקר הדין אין צריך הספר תורה להיות פתוח בשעת הגבהה במקום הקריאה. (עיין שערי אפרים, שער י', סעיף י"ד) אמנם בשלחן הטהור [קומרנא] (סימן קל"ד, סעיף ב') מביא שיש מצוה גדולה לראות האותיות שקראו אותם (או שיקראו בהם) בדווקא, ולכן נוהגין לכתחילה שיהיה הספר תורה פתוח במקום הקריאה. (פסקי תשובות, סימן קל"ד, אות ד')

לע"נ

הרה"ק רבי איתמר מנדבורנה
ב"ר מאיר מקרעטשניף זיע"א
נלב"ע כ"ב סיון תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז